

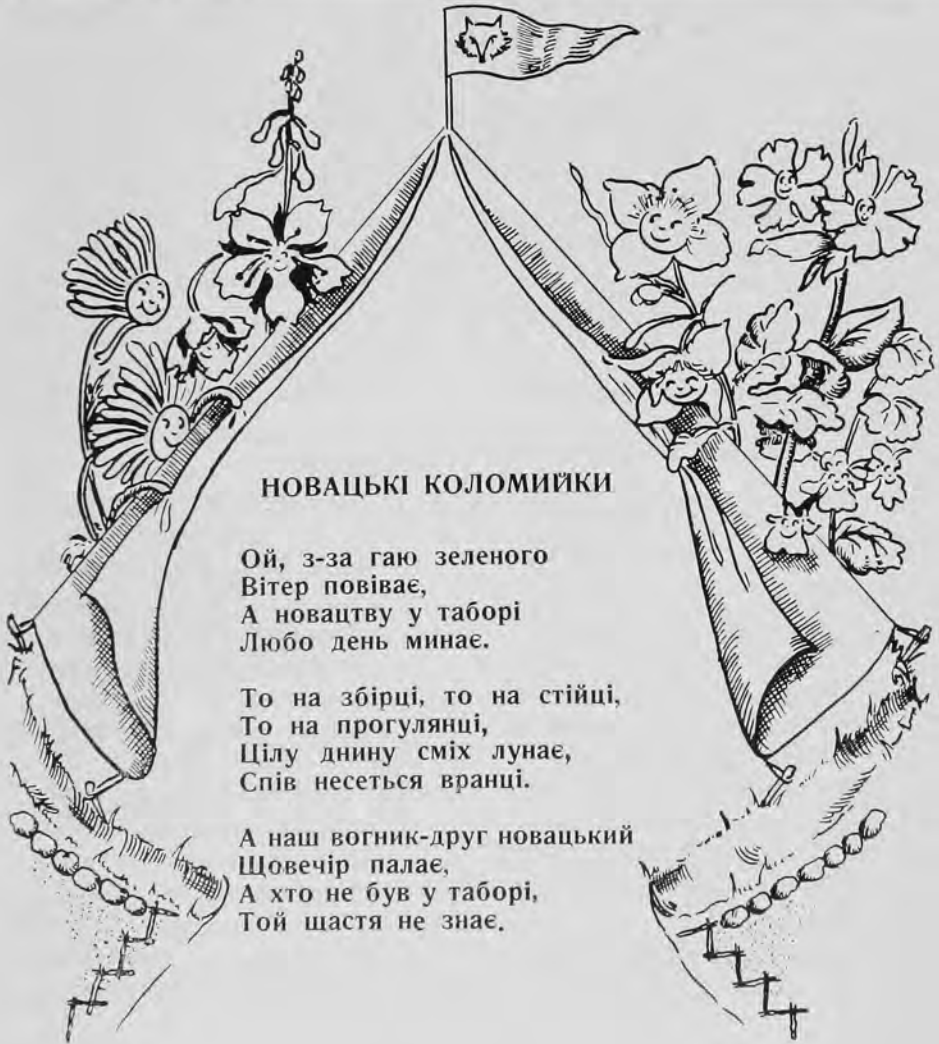
ГОТУЙСЬ

ЖУРНАЛ ПЛАСТОВОГО НОВАЦТВА

Ч. 3 (6)

Червень

1954

НОВАЦЬКІ КОЛОМИЙКИ

Ой, з-за гаю зеленого
Вітер повіває,
А новацтву у таборі
Любо день минає.

То на збірці, то на стійці,
То на прогулянці,
Цілу днину сміх лунає,
Спів несеться вранці.

А наш вогник-друг новацький
Шовечір палає,
А хто не був у таборі,
Той шастя не знає.

НОВАЦЬКИЙ ВИРЯД

(Сценка при вогнику)

НОВАКИ кругом вогника співають: (На мелодію: „Вже вечір вечоріє”)

Весняне сонце гріє,
Новацьке серце б'є.
Про табір кожний мріє,
Вакацій кожний жде!
Гей, рівною лавою, новацтва
славний рід!

Йдемо у табір жваво,
Вперід, вперід, вперід!

НОВАК:

(Виходить на середину)
Не сидіти більше в хаті
Новакові в літні дні;
Час наплечник пакувати,
В табір їхати мені.
Та невесело самому.
Друзів я збираю в путь.
Всі вони у табір з дому
Ось зі мною радо йдуть.

НАПЛЕЧНИК:

(Виходить на середину)
В таборі хто не гостює —

Той про мене не почує.
Я ходжу хочби й щоранку
З новаком на прогулянку.
Я наплечник (кланяється) до
послуг! —
Новакові добрий друг. (Бере
новака за руку)

ЧЕРЕВИК:

(виходить на середину)
Не просити двічі нас,
Коли табору йде час!
Із язичком, з шнурівками,
Із новими підківками,
До мандрівки вже привик —
Я новацький черевик.
(Бере Наплечника за руку.)

ОДНОСТРИГ:

(виходить на середину)
Мій новак мене шанує:
Не подре, не посмарує,
А зате, як в лаву стане,
То радіє, хто лиш гляне.
Гарний, чистий вигляд мій;

Я новацький однострій.
(Бере Черевика за руку.)

ТОРБИНКА:

(виходить на середину)
Я новацька є торбинка.
Рушник, мило і хустинку
Я сховаю знаменито,
Щоб новак був завжди вмий-
тий.

Всі щітки і пасту маю,
Новакові помагаю.
(Бере Однострій за руку)

НОЖИК:

(виходить на середину)
Хто вміє-той не ріж!
Я новацький добрий ніж.
Як новак візьме у руки,
Витешу і стріли й луки,
Витну палицю й сопілку
З новаком моїм на спілку.
(Бере Торбинку за руку.)

ІДУНКА:

(Виходить на середину)
Я їдунка круглобока,

І широка і глибока.
Мій новак усе з'їдає,
Що у мені тільки має.
Каже „дякую” і пильно
Мене піском чистить сильно.
Тож мов сонце я красуюсь,
Новака свого годую.
(Бере Ножика за руку)

НОВАК:

Ну, тепер ми вже готові.
Будьте дома всі здорові!
Бо настав вакацій час,
Дожидає табір нас!

(Всі частини виряду йдуть за
новаком, держачись за руки, кру-
гом вогника та співають (На
мелодію: „Гей там на горі”)

Настало літо золоте.
Їдемо в табір, хто живе!
Гей, з новаками,
Наше славне товариство,
Гей машерує, раз-два-три!

Сестричка Леся

ЗАСПАНИЙ ПЕТРУСЬ

Ой заспав Петрусь в таборі;
Братчик свище, час на збірку!
Ой Петрусю, лихо буде,
Перебрав у сні ти мірку.

Гляньте тільки, новачата,
Як Петрусь прибіг у лаву
Й напишіть нам, чом це братчик
Усміхнувся так лукаво?

Але не кажіть нікому,
Щоби не сміялись люди,
Бо Петрусь уже напевно
Рано встати не забуде. Н. М.

МАЛИЙ ГЕРОЙ З КРАСНОПОЛЯ

(Продовження з 2. числа)

— Одинока рада — подати вістку до Голих Гір. Там княжий замок, а в замку відділ війська. Якщо не прийде відсіч нам на допомогу, довго тут не видержимо. . . — віповів Васюта.

Всі притакнули.

Тоді Васюта, Максим і ще кількоро старших відійшли набік, щоб поміркувати, як дістатись до Голих Гір. Але ніхто не мав розумної ради. Викрастись із замку міг хіба один-другий сміливець тільки під заслоною ночі. Тим часом кожна хвилина погіршувала положення. Розуміли це старі досвідчені голови провідників села, і коли вони дивились на татарські готування, їх чола обсновували щораз понуріші тіні.

Максим устав, відійшов від гурту і закурив люльку. Завжди так робив, коли про щось глибоко думав. Шукав якоїсь спасенної думки. Але її не було.

Нараз до Максима підступив малий Богута з очима, мов роздмухані вітром вуглики.

— Дядьку, чи є яка рада?

Максим насилу всміхнувся: — Ти в нас розумний хлопець, але сьогодні і ти не міг би нам нічого іншого порадити, як чекати ночі.

— А тоді що? — запитав хлопець.

— Тоді кількоро з наших будуть пробувати викрастись у ліс і дістатись до Голих Гір.

— І я так думав, — відповів Богута. — Але до ночі ще так далеко! . . . Що буде, як тим часом Татари нападуть на ворота, здобудуть їх і. . .

Страшне слово завмерло на устах. Його вимовили лише очі. Максим розвів безрадно руки.

— Дядечку! прошепотів Богута поривисто. — Я піду в день!

— Що ти, сину! — аж жахнувся Максим. — Це неможлива річ! Це не іграшка, це видима загибель! Кругом татарська сторожа. Кертицею попід землю не пролізеш. . .

— Кертицею ні, але білкою можна! — переконливо заявив хлопець, і почав вияснити здивованому дядькові свій плян: аби тільки непомітно дістатись до перших кущів, він заховається в гущавині і видрапається на дерево. Там є така липка, Богута нераз сидів на її вершку, граючись з товаришами. З липки він передасться на друге дерево, а там на третє, четверте, і так, ховаючись у листі, він прослизнеться горою понад ворожими вартовими. А там далі є глибо-

кий яр. В яру безліч папороті і лопухів. Відти вже не важко буде пробратись ближче Голих Гір. Може хтось трапиться по дорозі, допоможе... дістане коня...

Максим задумався: — Кажеш: аби дістатися до перших кущів... Оце й найважче! Але — ходи зі мною!

І повів хлопця на раду.

Старі поважні діди уважливо вислухали слів Богути і недовірко похитали головами. Їм подобався сміливий хлопчина, але теж було жалко його молодого життя.

— Тебе спіймають Татари! — відізався сивоусий, але ще кременний дідусь.

— І тут теж спіймають... або сплять живцем у заборолі... — відповів розумно хлопець.

— Малому тим легше прослизнутись непомітно. Навіть парубки не вмюють того, що я! — гордо заявив хлопець. — Я легкий, і підмною навіть тонкі галузки не ламаються...

Але ні на що були б здалися Богутині запевнення, коли б не виступив Максим. Його голос дрижав. Видно було, що він тільки-що звів сам із собою важку боротьбу. Він має плян: задум хлопця міг би вдатися. Найважливіша справа, щоб Богута непомітно дістався в найближчі зарослі лісу.

— Хлопець мусить на очах татарських вартових перелізти гострокіл і перебігти сіножаттю до перших кущів, — відізався нетерпляче другий дід. — Хіба ж його можуть не побачити? Не пішлимо ж дитини ворогам просто в руки!

Тоді Максим доповнив задум хлопця своєю радою. Радні слухали із щораз більшим зацікавленням. Навіть два найбільш недовірливі діди перестали похитувати головами.

— Коли йому спочатку поможемо, хто зна, чи не поможе нам усім Господь! — закінчив Максим і перекинув погляд на хлопця, що з довір'ям тулився до нього. Побачив очі, повні виразу вдячності і якоїсь невимовної радості.

— Він не боїться смерті! — подумав собі Максим, і йому стало легше на серці.

Нарада продовжувалась ще кілька хвилин. Радні погодились на плян Богути і Максима. Васюта вийшов, щоб зібрати людей, а Максим почав лаштувати хлопчину в небезпечну дорогу. Шматок сала за пазуху, кілька врізків тонкого, але міцного мотузка, ніжик у бланшаній піхві — ось і все, що Богуті треба було взяти з собою.

— Слухай, хлопець! — навчав Богуту дядько Максим. — Як може тобі Господь дістатись у яр, іди вниз потоком аж до закруту під високою кручею. Над кручею, на галяві, пасіка старого Степана.

Дід Степан повинен там бути, якщо не наполохали його Татари. Часом у нього за пасікою є й кінь.

— От, це було б прекрасно! — закликав Богута. — Тоді верхи можна б хутко дістатись до Голих Гір і прикликати відсіч.

Дав би Бог, щоб так сталося! — відізався Максим, пригортаючи хлопця до себе. — Якщо ж у пасіці нікого не застанеш, тримайся стежки попід березовий ліс. Вона заведе тебе в Дігтярі. Так називається лісовий хутір — там живуть ті люди, що часом привозять до нас продавати дьоготь.

У ту хвилину надійшов Васюта з відділом молодих хлопців. Були озброєні луками і рогатинами.

— Готово? — запитав Васюта.

— Готово! відповів Максим.

Васюта перехрестився: — Ну, то з Богом!

Перший пішов у напрямі гостроколу. Оточивши Богуту, рушили за ним юнаки. Васюта підняв руку, і всі перескочили гострокіл. Мовчки кинулись бігти з натягненими луками і готовими до вдару рогатинами. Васюта і Максим напереді.

(Продовження буде)

Новаки і новачки після ранньої молитви застромляють свої роеві тотеми і прапорці навколо головного машту. (Новацькі табори Пл. Станиці, Вінніпег, 1953).

Фото ст. пл. В. Корбутяк

Сестричка Леся.

Ж Н И В А.

Там далеко, на Україні,
Гріє сонце, небо синє,
Закосячені в квітки
Золотаві колоски.

У гарячу літню днину
Ідуть жєнці по долині;
Під серпом лежать квітки,
Впали буйні колоски.

Стоять копи по долині,
Мов хмарки на небі синім,
Заплітаються в вінки
І колосся і квітки.

Спати йде гаряча днина,
Піснею бринить долина.
Вже колосся у снопах
І дівчата у вінках.

Добрі розв'язки загадок прислали: Оксана Галькевич з Когавц (ЗДА) та Оксана Городецька з Нью Гейвен (ЗДА), — новачка Світлана Луцька, учениці 4-ої класи української школи в Нью Йорку Христя Бартко та Стефця Мулик.

РЯБКО

На хуторі Залюбівка, що в 30 кілометрах від Січеслава, у степу жив Панас Ворошило. Дивна це було людина. Мав він з тридцять десятин власної землі, хату і чимало худоби. Хоч і заможний, не любив господарства, тільки торгував кіньми.

Панас мав жінку Палажку і крім інших дітей теж сина, що був моїм однолітком.

Все господарство й опіка над дітьми були в руках Палажки. Панас їздив з ярмарка на ярмарок і рідко бував дома, хіба під час косовиці. Восени по роботах скуповував він цілий табун коней. Перетримував їх і відгодував через зиму і весну і влітку перед жнивнами продавав їх на ярмарках. Додому вертався з добрим зарібком і привозив різні гостинці для жінки і дітей.

Одного разу Панас пішов до міста. Дорога далека — нудно. Ідучи, зустрів пса. Панас налякав його і пес почав тікати. Панас побіг за ним, так собі для забави. Бігав він прекрасно. Був худий, мав сильні ноги і залізне серце. Ніхто не міг Панаса перегнати.

Про цю пригоду Панас оповідав так:

— Біжу за псом, не відстаю. Пес пробіжить пару гонів, оглянеться — я знову на нього „тю!“ Біжить пес далі. Я за ним. Так гнав я пса верстов з п'ять. Аж пес упав, ліг на землю горічеревом і ніби каже: „Піддаюся, тільки не бий!“ Я так і перескочив через нього. Діп'явши свого, йду далі до міста. Оглядаюся, пес іде за мною. Не звертаю на нього уваги, йду далі. Як сонце вже було високо, я сів біля колодязя поснідати. Дивлюся — пес і собі ліг, неоподалік від мене. Кинув я йому кусень хліба. З'їв і дивиться на мене привітно. Іду далі — пес не відстає. Прийшов до міста, пес коло мене. Полагодив я свої справи і зайшов до кума переночувати. Пес за мною. Проганяю — не відходить. Раненько, ледве почало світати, виходжу з хати, дивлюсь — пес лежить біля воріт. Шкода мені стало його. Погладив я його і скибку паляниці дав. Помахав пес хвостом і якимось відважніше побіг вже коло моїх ніг. І в місті були вкупі і разом додому дійшли. Привів я його на господарство, назвав Рябком, бо рябий був. Поклав йому трохи соломи в стайні, де коні стояли і кажу: „Тут твоє місце!“

— Став Рябко моїм товаришем на ярмарках. Куди я — туди і Рябко. Добрий був пес. Службу свою знав. Розумний був. Ніхто нічюю не міг підійти до коней, все Рябко давав мені знати.

— Раз таки його пробували отруїти. Не знаю, як це сталося. Певно вночі отрую підкинули. Думав, пропаде Рябко. Важко було

дивитися, як він мучився. Взяв я у Палажки добру кварту соняшникової олії, змішав з кислим молоком, додав ще полину, все те підігрів і влив силою псові до горла.

Поволі Рябко очував. Ну, кажу вам, та німина, як людина, все розуміє, тільки сказати не може. Гляне в очі і вже знає, чого я хочу. Добрий пес. Великі гроші вартий, та я ні за що його не продам.

Це було вже давно. По довгих роках приїхав я на Панасів хутір. Там усе змінилося. Панас помер. Палажка дуже постарілася. Оповіла мені, що Панас приніс якусь хворобу з тих ярмарків і саме на Різдво помер.

Оповідючи плакала і я потішав її. Шкода було Панаса. З ним зв'язане моє дитинство. Мав він добре серце і любив дітей.

— А де подівся Рябко пес? —

питаю я Палажки.

— Бог його знає де, — відповіла. Як лежав Панас, не відходив від нього і їсти не хотів. Ще був на похороні. Кликали Рябка до хати. Падав сніг, було холодно, шкода було, що Рябко мерзне. Але не пішов. Певно там на могилі і пропав з туги. Шкода його. Рябко — це другий Панас був. Обидва по ярмарках ходили, кіньми торгували, хати не держалися. Та й любилися вони.

Вішак на рушники,
в три або чотири
кілки.

Так матимемо
теплу воду.

Так вішатимемо свої
клуночки на прогу-
лянці.

ЗОЛОТИЙ ВОЇН

Дід Гриць, той, що різьбить топірці і скрині, розказував — Маркові, що у дебрах росте папороть з вогненным цвітом. Хто здобуде той цвіт, дістане силу ведмедя, зір сокола, швидкість оленя, мудрість орла. Стане золотим лицарем та порятує свою

— Скажи, чи то золотий воїн — спитала вона.

— Ні — заперечив хлопець. Тоді всі люди посумніли. Жінки почали обтирати сльози.

Марко побачив церкву на горбку-під спаленими липами, та хотів зайти до неї. Та двері церкви були забиті дошками. Далі він побачив школу, та вона теж була замкнена. Марко побіг щосили геть. Коли пристанув, щоб глибше віддихнути-побачив кругом густий ліс.

— Тут певно росте цвіт папороті — подумав. — Невже в мене чисте серце? Нараз почув Марко хлюпотіння свіжого джерельця:

— Хлюсь, хлюбов, хлюсь!

Вранці Богу молюсь —

Хлюсь — хлюсь, хлюбов...

Перше діло — любов!

Марко пригадав собі, що ще сьогодні не молився. Зараз таки клякнув біля джерельця, перехрестився та змовив „Отче Наш” і „Богородице”. Коли підвівся, за-примітив малу сарну, що пруча-

землю. Багато пробувало дістати квітку папороті. Та всі, що йшли із нечистим серцем, пропадали в борах або верталися з порожніми руками.

Марко задумався і рішив піти й собі. Плай повів його долиною, та незабаром розширився у сільську дорогу. Деревя гнулися обабіч дороги.

На дорозі стояли люди та дивилися очима, повними надії, на Марка. З одної хати вибігла жінка.

лася, заплутана в довгім вітті кущів. Здалека вже трубили ловецькі роги й гавкали собаки. Марко допоміг визволитися серні з кущів і вона побігла в гушавину. Тоді навколо хлопця задзвонили лісові дзвіночки:

— Дінь, дінь, делень,
Поспішай; минає день!

Марко послухав та пішов скорим кроком-шукати цвіту папороті. Не барився, не оглядався, а все йшов вперед. Нараз появи-

лася перед ним Ясна Пані. Вона держала в одній руці полум'яний цвіт, а в другій золотий перстень з червоним жемчугом.

— Вибери собі одну з цих двох речей! — сказала вона. Та нараз заспівала над Марком голубопера сойка:

— Цить-тірілі-віть!
Що жемчуг-то не цвіт!
Віть-тірілі-цить!
Дороге-не блищить
І Марко вибрав цвіт. Як тільки

взяв він його в руку, земля задрижала. Він побачив на собі золоту зброю, почув під собою

білого коня і срібні стремена під ногами. Ліс розтаяв, мов сніг. Знов появилось село, та вже не сумне, як давніше: хлопці дзвонили у дзвони на дзвіниці, дівчата гралися в піжмурки на горбі. Двері церкви були широко відчинені. Перед вівтарем горіла червона лямпадка. Діти вибігли зі шкільного подвір'я та почали бігти за Марком, кличучи:

— Золотий воїн! Золотий воїн!

ЗАКЛИК

Вітаємо появу журналу пластового новацтва „Готуйсь”, як самостійного видання, пересилаємо з цієї нагоди \$10.00 на пресовий фонд і звизаємо всі інші пластові осередки в Канаді і ЗДА зложити і від себе даток на пресовий фонд самостійного новацького журналу.

За Старшину Пл. Станиці
в Торонті
Пл. сен. О. Тарнавський в. р.
ст. пл. Х. Гнатів, в. р.

Рій „Синички” у Торонті, Канада пише:

Я РОЗКАЖУ ПРО ЗАВЯТИЙ РІЙ „СИНІЧОК”.

Нас вибрали найкращим роєм, тому, що ми завжди слухаємо сестрички. На Шевченківське Свято вивчили ми гарні віршики і весь наш Рій був у новацьких одностроях.

Дуже любимо приходити на сходи, бо все щось нового навчимося. Любимо співати, гратися м'ячем, ховатися і ловитися. Ходити до парку — це наша найкраща розвага.

Дома слухаємо Мамусю і Татуся та вчимося наших лекцій. Нетерпляче ждемо всі, коли поїдемо до табору. Там було нам дуже добре.

Таня Мельник, „Синичка”.

Я НАЛЕЖАЛА ДО РОЯ „ЛІСОВІ ДЗВІНОЧКИ”

Знаєте, що є багато таких новачок, що живуть далеко від великих міст. Там, де вони живуть, немає більше українських дітей. Вони не мають свого роя, але зате до них пише часто листи їх окрема сестричка, а вони відписують. Ось прочитайте листа такої новачки-самітниці, Ані Жар-

ської з Каліфорнії (Америка) до її сестрички, аж в Нью Йорку.

Дороженька Сестричко Іванко!

Недавно дістала я Вашого листа та гарненько дякую за нього. Я ним дуже зраділа.

Тут у Каліфорнії є дуже гарно, але я не маю ніяких товаришок-Українок. Тому три роки, як ми були ще в Нью Йорку, я їздила на пластовий табір новачок. Я належала до роя „Лісові Дзвіночки”.

Буду дуже тішитися, коли принайменше в листах буду приготівлятися до дальших новацьких проб та іспитів.

Я хотіла б побачити Сестричку Іванку хоч на світліні.

Я маю 9 і пів року, ходжу до 5-ої класи і маю дві сестрички. У школі вчуся тільки по-американськи, а мама вчить мене писати й читати по українськи і грати на фортепіяні. Жду скорої відповіді. Здоровлю новацьким привітом: ГОТУЙСЬ!

Анна Жарська, Оакленд, Каліфорнія.

Новачки в Англії теж мають свої табори літом. Ось вони прислали редакції „Готуйсь” свої світліни, з яких подаємо одну.

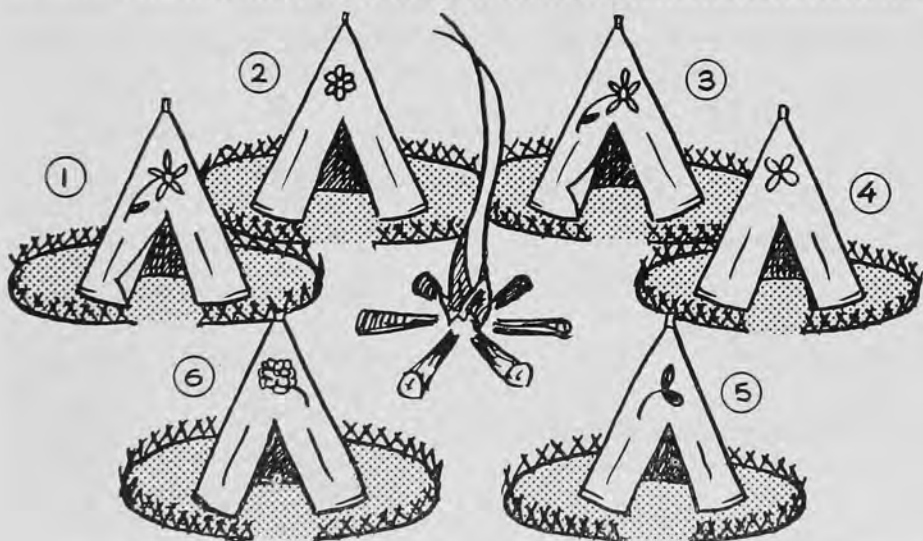
Минулого року табір новачок біля Нью Йорку називався: „Молода Україна“. Кожний рій називався назвою однієї української області. Сестрички пошили кожному роеві ляльку в такому одязі, як у цій області носять. Ось на світлині бачите їх. Стоять злі-

ва: Гуцулка, Козачка, перед нею Полтавка, Київська княгиня, сидить Карпатська Українка. Далі стоїть Подолянка, Поліщучка та Лемкinya.

Рій „Хлопців з Чорного Лісу“ при скорострілі. (Табір вінніпезьких новаків, 1953).

Фото: пл. сен. Р. Сенчук

Новачки „Лісові Квіти“ поставили собі шатра в лісі. Здається шатра дуже подібні одне до одного. Та коли добре приглянетесь, побачите, що лиш два шатра зовсім однакові. Ану скажіть, котрі це шатра. Щоб краще було вам написати до „Готуйсь“, котрі шатра мають свої числа.

Новаки „Журавлі” пішли на прогулянку та знайшли на дорозі розкинені листочки. Коли ближче приглянулися, побачили на кожному листочку написаний один склад. „Журавлі” довго складали листочки, щоб прочитати, що там написано, аж поки відгадали. А чи ви теж зумієте це відгадати? Як відгадаєте, то напишіть про це до „Готуйсь!”

РАНОК У ТАБОРІ

Написав новак **Тодьо Костюк** Нью Йорк, Америка

Сонце світить,
ліс шумить,
сине небо,
жовте поле,
поле, поле, жовте поле,
в полі табір пластовий.

Рано, вранці
на звук трубки
разом устаємо,
берем капці і штанята
і на руханку ідемо.

Потім бігом з ручниками,
де чиста водичка,
миєм вуха, зуби, шию
і молоді личка.

Одягаєм однострої
йдемо до прапору,
стаєм разом усі в колі
і молимося Богу.

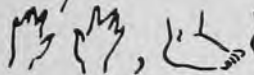
Новак

Горник

Темна нічка у -і
Світить , світять ,

  здіймили,

Гарно богу по-

, повмивали,

До -ок вже паляли.

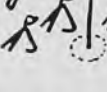
Тільки не дримає,

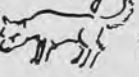
Бо сьогодні -у має.

-ів усіх пильнує -

Аж в -ах ось шелест чує.

Може це із бору

Ось підлазить до -у?

Може ми неситий?

Треба - а збудити!

Може блисне опришка?

Аж з -ів вилазить

Переправа вінніпезьких новаків через річку. (Новацький табір „Лісові Побратими” в Босижур, 1953). Фото: ст. пл. В. Корбутяк

ЗАГАДКИ

1. Маленький хлопчик виліз на стовпчик.
Одежі не носить, їсти не просить.
Личенько рябе, що воно таке?
2. Біжить корова гладка, здорова, тікайте з дороги, бо візьме на роги; за нею телятка — усі близнятка.
3. День і ніч не спочиває, все працює й свят не має: поки життя йому стане, працювати не перестане.
4. Поле біле, а насіння чорне, хто не вміє, той не сіє.

Скороговірка

Сиділа посмітюха з посмітюхачем і маленькими посмітюшенятами.

ПЕРЕДПЛАТА „ГОТУЙСЬ” ТІЛЬКИ 2. — ДОЛ. НА РІК.

„НОТУJS” — Magazin
for Ukrainian Children

Видає „Пласт”, Організація Української
Молоді

Published by PLAST, Ukrainian Youth
Organization, Inc. Detroit, Mich, Pa. USA

Редагує Колегія під проводом ст. пл.
Лесі Храпливої

388 E. 10th St., Apt. 4 R. E.
NEW YORK 9, N. Y. USA

Загальна Редакція й Адміністрація пл. сен.
Богдан Кравців

2011 Mt. Vernon St.

PHILADELPHIA 30, Pa. USA

Ціна 0.20 дол. Річна передплата (за
10 чисел, крім вакацій) 2.— дол.

Друкарня „Дніпро”, 77 1st St. Маркс Пла.
Нью Йорк.